

zaPAU

Książd Pana wini, Pan Księdza...

Wielu, którym nie podoba się stan polskich szkół wyższych (czyli praktycznie wszyscy), debatuje ostatnio energicznie, gdzie jest faktyczne źródło problemów. Oczywiście każdy wskazuje na kogo innego. W niedawnym wywiadzie Pani Minister obciążyła odpowiedzialnością rektorów. W końcu uczelnie cieszą się wielką autonomią i mogą kierować się swoimi zasadami, więc Minister ma bardzo ograniczone możliwości działania. Rektorzy wskazują na wadliwe przepisy ustawy i rozporządzenia Ministra, które krępują im ręce, a także na strukturę uczelni, która uniemożliwia jakiegokolwiek koherentne działanie, ponieważ dziekani są niemal całkowicie niezależni od Rektora i mogą prowadzić swoją własną politykę. Z kolei dziekani wskazują na ograniczenia pochodzące z centrali oraz z całkowitego uzależnienia od decyzji Rady Wydziału. Podobno kierownicy Katedr i Zakładów też nic nie mogą i jęczą pod „terrorem” kwestorów, kanclerzy i dyrektorów administracyjnych.

To wszystko byłoby nawet zabawne, gdyby nie to że koszty tych przepychanek spadają na Boga ducha winnych „szeregowych” pracowników. Tych właśnie, którzy są najważniejsi, bo prowadzą badania i zajęcia ze studentami. Chociaż oni też są do pewnego stopnia winni, bo to ich głosami są wybierane władze, przynajmniej na szczeblu uczelni lub instytutów. Mogliby więc mieć jakiś – przynajmniej pośredni – wpływ na sytuację. Ale zazwyczaj albo nie zdają sobie sprawy ze swoich możliwości, albo nie potrafią się zorganizować, albo po prostu godzą się z obecną sytuacją, zgrzytając (po cichu) zębami.

Krótko mówiąc, NIKT nie jest odpowiedzialny. Panuje prosta (i stara jak świat) kelnerska tradycja: to nie ja, to nie mój rewir, to kolega¹ Zgodnie ze starą prawdą, że ryba zawsze zaczyna psuć się od głowy, można ten proces określić jako spór o rybią głowę: nikt nie chce przyznać, że jest głową, więc zapewne głowy po prostu nie ma.

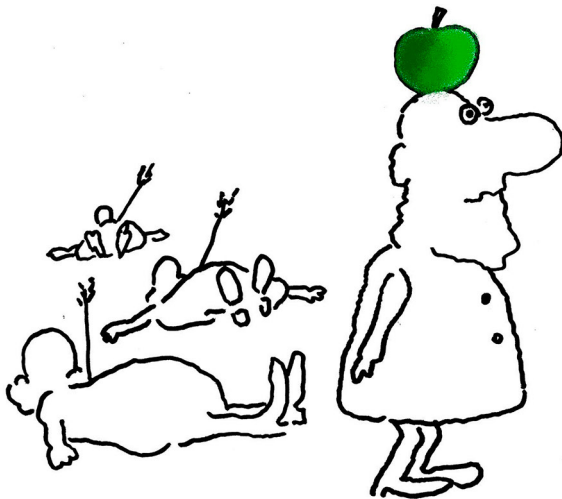
Czyli cały zamęt kończy się jak zwykle: niczym. Pozostają tylko wzajemne pretensje.

Zamiast więc rozpraszać siły, wysuwając wzajemne oskarżenia, radziłbym skierować wspólny atak na zewnętrznego „wroga”. To nie takie trudne, bo są sprawy, które łączą wszystkich. W jednym od lat jesteśmy absolutnie zgodni: uczelnie potrzebują więcej pieniędzy. I trudno temu zaprzeczać, skoro, jak twierdzą obeznani z tematem, cały budżet polskiego resortu nauki jest tylko dwa razy większy od budżetu jednego Uniwersytetu Stanforda.

Kilka tygodni temu Prezes PAU zwrócił uwagę, że winą za chaos panujący w uczelnianej administracji można obarczyć Najwyższą Izbę Kontroli (PAUza Akademicka 289, 19 marca 2015). Dowiedziałem się niedawno od Pana Prezesa, że teza ta została przyjęta z aplauzem przynajmniej w kilku ważnych polskich uczelniach. Przy okazji zdradził mi, że wykrył jeszcze jednego winnego: Polską Komisję Akredytacyjną, która, zamiast sprawdzać rzeczywisty poziom kształcenia w badanej uczelni, najczęściej ogranicza się do formalnego sprawdzania sylabusów i innych kryteriów formalnych.

Zapewne można by znaleźć jeszcze kilku winowajców. Zachęcam do poszukiwań.

ABBA

Eksperymenty nauczania, rys. Adam Korpak

¹ Ostatnim przykładem tej techniki, który mnie doprawdy zachwycił, jest przypadek człowieka, który najpierw zaserwował nam zupełnie obłądny, moim zdaniem, system Krajowych Ram Kwalifikacyjnych, czyli kompletnie bezużyteczny bubel (kosztujący jednak setki tysięcy godzin straconego czasu), a teraz publikuje wielostronicowy elaborat, piętnujący uczelnie za niewłaściwe wykonanie tej bzdury...

PAUza Akademicka – www.pauza.krakow.pl – tygodnik Polskiej Akademii Umiejętności i środowiska naukowego.

Rada Redakcyjna: Magdalena Bajer, Andrzej Białas, Aleksander Koj, Janusz Limon, Ewa Lipska, Stanisław Rodziński, Piotr Sztompka, Jerzy Vetulani, Marta Wyka, Jerzy Wyrozumski, Jakub Zakrzewski, Franciszek Ziejka.

Redakcja: Andrzej Białas – redaktor naczelny; Andrzej Kobos, Marian Nowy – redaktorzy; Adam Korpak, Krzysztof Skórczewski – grafika; Ryszard Otręba – „Galeria PAUzy”; Anna Michalewicz – dyrektor administracyjny; Witold Brzoskowski, Monika Mentel – fotoskład; Wydawnictwo PAU – konsultacje.

Adres do korespondencji: Polska Akademia Umiejętności, 31–016 Kraków, ul. Sławkowska 17; e-mail: pauza@pau.krakow.pl

Oczekujemy na artykuły do 6 000 znaków (ze spacjami) i ilustracje w formacie JPEG o rozdzielczości 300 dpi.